

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, Hazine ve Maliye Bakanı Sayın Berat ALBAYRAK tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ile 99 uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 01.02.2019

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
HDP Siirt Milletvekili

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın, "Bizde kriz mriz yok, bunların hepsi manipölasyon" sözlerine karşın Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) "Ekonomik Güven Endeksi Ocak 2019" verileri, ülke ekonomisindeki olumsuz tabloyu gözler önüne sermiştir. TÜİK verilerine göre, Aralık 2018'de 81,9 olan güven endeksi, bu yılın Ocak ayında yüzde 78,5'e gerilemiş durumdadır. Ekonomik güven endeksi Aralık 2018'e göre yüzde 4,2 oranında düşüş gösterirken, bu düşüşün; tüketici, imalat sanayi ve hizmet-perakende ticaret sektörü güven endekslerindeki düşüşten kaynaklandığı ifade edilmektedir. Söz konusu verilere göre Ocak ayında tüketici güven endeksi, 58,2 değerine, reel kesim yani imalat sanayi güven endeksi 92,5 değerine, hizmet sektörü güven endeksi ise 92,5 değerine gerilemiş durumdadır. Buna karşın inşaat güven endeksinin yükseliş eğilimi göstermiş olması da dikkat çekmektedir. Dış ticaret verilerinin de döviz artışı nedeniyle gerilediği bu rapor ile ortaya çıkmıştır. Uzunca bir süredir iktidar partisinin kriz olmadığı yönündeki açıklamaları, mevcut krizi görünmez kılmaya ilişkin yöntemleri kamuoyunda sıklıkla tartışılmaktadır. Buna ilişkin son derece önemli bir açıklama TÜİK uzmanlarından gelmiş, enflasyonun düşük gösterilme gerekçesinin daha evvel zincirleme endekste yer alamayan ürün ve markaların artık sepete eklendiğine değinilmiştir. Bu açıklamalarda yer alan bilgilere göre; fiyatların iller bazında derlenip bittikten sonra merkeze gönderildiği, buna göre raporlama yapıldığı ancak, yılbaşı öncesi 26 Aralıkta ise 2 inci tur fiyatları derlendikten sonra "yeterli düşüş" olmadığı için son gün verilen bir talimatla fiyatı düşen veya çok tüketilen ürünlerin fiyatlarının yeniden derlendiği ve bu fiyatların dikkate alındığı bilgisi yer almaktadır. Yine 2 ay öncesinde de sabit madde çeşidi olan ve **zincirleme endekste yer almayan BİM ve A- 101 marketlerinin enflasyon sepetine dahil edildiği, birden yüzde 2'ye yaklaşan düşüş gerçekleştiği de söz konusu açıklamalarda yer alan ifadelerdendir.** Bu şekilde metodolojiye ters bir durumla fiyat takibi yapılarak enflasyon hesaplandığı iddia edilmektedir. Kamuoyuna yansıyan açıklamalara göre; "Enflasyonla mücadele edeceğiz" açıklamalarından sonra olağanüstü bir şekilde BİM ve A 101'lerden 26 bölge ve 81 ilimizde bazı ilçelerde bulunan BİM ve A 101'lerden fiyat toplayacaksınız

dendiği, enflasyon sepetinde olan fiyatların toplanacağını ekim ayında emirle söylendiği” hususları yer almaktadır. Yani, 'A' marketinin fiyatlarında bazı sapmalar olduğunda görevlinin başka marketlerden fiyat alması gerektiği halde Ankara'dan verilen talimatla BİM ve A-101 market verilerinin alınmasının bildirilmiş olduğu dile getirilmektedir. Yine yılbaşı öncesinde verilerin toplanmasında ürünlerin gerçek fiyatlarının yerine yılbaşı dolayısıyla indirimde giren ürün fiyatlarının baz alındığı da iddialar arasındadır. TÜİK uzmanları ile bu hususta özel görüşmeler yapıldığı dile getirilmektedir. Hâlihazırda tarafınızca yapılan açıklamalarda marketlerin ürünleri özellikle pahalı fiyata sattığına dair hususların yer alması ile ekonomik kriz olmadığı, marketlerin fiyatları yükselttiği vurgulanırken, bazı market zincirlerinin içinde bulunduğumuz mevsim için pahalı olan patlıcan, biber, kabak gibi ürünleri satmayacaklarına yönelik açıklamaları da dikkat çekici olmuştur. Geçtiğimiz ekim ayında benzer bir tutum, ekmek fiyatları üzerinden gündeme gelmiş, artan un ve sair malzeme fiyatları dikkate alınmaksızın fırınların zam yaptığı şeklinde bilgiler lanse edilmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Tarafınızın ve Cumhurbaşkanının “ekonomik kriz olmadığı” yönündeki açıklamalarına rağmen 2019 TÜİK verilerine yansıyan ekonomik gerileme durumunu nasıl açıklarsınız?
- 2- Şayet kriz yok ise neden sektörel bazda büyük bir gerileme yaşanmıştır?
- 3- Tüm sektörlerde gerileme yaşanmasına mukabil, inşaat sektöründeki yükselmenin sebep ve kaynağı nedir?
- 4- Enflasyon sepetindeki TÜİK araştırmalarına müdahale edildiği ve açıklanan verilerin gerçeği yansıtmadığına ilişkin bizzat TÜİK uzmanları tarafından dile getirilen iddialar doğru mudur?
- 5- TÜİK uzmanları ile özel mülakatlar gerçekleştirildiği ve çalışmalarının izlendiğine dair iddialar doğru mudur?
- 6- Son bir yıl içinde görevden alınan yahut istifaya zorlanan TÜİK çalışanı var mıdır? Hangi kademe ve pozisyondan kaç kişi görevden alınmıştır?
- 7- TÜİK'in yayınladığı enflasyon verilerinde manipülasyon olduğuna dair iddialar doğru mudur?
- 8- Ekim ayında TÜİK görevlilerine talimatlar verildiğine dair iddialar doğru mudur? Bu talimatları nelerdir? Bu talimatları siz mi verdiniz?
- 9- Zincirleme endekste yer almayan BİM ve A- 101 marketlerinin enflasyon sepetine eklenme gerekçesi nedir?
- 10- BİM ve A- 101 marketlerinin enflasyon sepetine eklenmesiyle ne kadarlık bir düşüş hedeflenmişti? %2 oranında gerçekleşen düşüş, enflasyon hedefinizin tutturulması için yeterli olmuş mudur?
- 11- Neden il ve bölgeler bazında TÜİK görevlilerinin fiyat alma çalışmalarına müdahale edilmiştir? Daha önce derlenen fiyatlara neden müdahale edilmiş ve yılbaşı öncesi aralık sonunda neden yeniden fiyat derletilmiştir?
- 12- TÜİK görevlilerinin aldığı fiyatlardan pahalı olan kalemlerin yerine yılbaşı indirimleri ile düşen fiyatların eklendiğine dair iddialar doğru mudur? Şayet bu iddialar doğru ise bu yapılan halkı yanlış bilgilendirmek değil midir? Halkın yanlış bilgilendirilmesinde sorumluluğu bulunanlar kimlerdir?

8847

- 13- Şayet fiyatlar geçtiğimiz aralık ayında yayınlanan TÜİK verilerinde yer aldığı üzere düşükse, bunu 2005=100 temel yılı enflasyon oranlarını 1994=100 bazlı yıla dönüştürerek açıklamanız mümkün müdür?
- 14- Ekonomik krizin sorumluluğu neden marketlere yahut fırıncılara yükletilmektedir? Artan maliyetlerin sorumluluğu yurttaş mıdır yoksa tarafınız mıdır?
- 15- Marketler zinciri tarafından yapılan açıklamada fiyatları mevsimden kaynaklı olarak yüksek olan kabak, patlıcan, biber gibi ürünlerin satılmayacağı yönündeki açıklamaları mevcut krizin aşılmasını sağlayacak mıdır? Bazı pahalı ürünlerin satılmaması yahut TÜİK'in yaptığı çalışmaların manipüle edilmesi yöntemleriyle mi krizi aşmayı planlıyorsunuz? Yoksa bu yöntemler mevcut krizi halktan saklama amacını mı taşıyor?
- 16- Ekonomik krizin aşılması için başka stratejiniz yok mu?
- 17- Şayet ekonomik kriz yok ise neden market fiyatlarına yahut TÜİK enflasyon sepetlerine müdahale edilmektedir?
- 18- Mevcut krizin aşılması için, eylem planınız var mıdır?
- 19- Fiyatlara müdahale edilmesi bağlamında, patlıcan satışlarının yapılmaması ve enflasyon sepetinde yer alması talimatı verilen BİM ve A-101 marketler, sizce mevcut ekonomik krizi engelleyecek midir?